

Změny v nemocenském pojištění od 1.1.2009

Informace pro ošetřující lékaře

Začátkem roku 2009 vejde v účinnost zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, který přináší řadu změn i do činnosti ošetřujících lékařů. Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) pro lékaře vypracovala souhrnný materiál s názvem „Informace pro ošetřující lékaře...“, který přehledně informuje o trvajících i nových povinnostech zdravotnických zařízení ve vztahu k nemocenskému pojištění. Tento materiál je uveřejněn jak na webových stránkách ČLK (www.lkcr.cz), tak na webových stránkách ČSSZ (www.cssz.cz), kde lze současně nalézt další potřebné informace včetně nových tiskopisů s návodem pro jejich použití.

Mezi podstatné změny, které nový zákon přináší, lze nepochybně zařadit **doplnění definice ošetřujícího lékaře**, který posuzuje dočasnou pracovní neschopnost (DPN) nebo zdravotní stav pro účely poskytování peněžité pomoci v mateřství, ošetrového a vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství. Toto zpřesnění by mělo zamezit neopodstatněnému a nežádoucímu „delegování“ posouzení zdravotního stavu nebo DPN ošetřujícím lékařem na lékaře jiné odbornosti (typicky ambulantním specialistou na praktického lékaře). V případě, že pojištěnce uzná dočasně práce neschopným jiný ošetřující lékař, než je jeho registrující lékař, **je ošetřující lékař nově povinen registrujícího lékaře písemně informovat do 7 kalendářních dnů o vzniku a ukončení DPN**. Lékař, který vystavením DPN překročí zákonem stanovené kompetence, se dopustí správního deliktu, za který lze uložit **pokutu až do výše 50.000,- Kč**.

Nemalé praktické problémy zřejmě přinese **nová definice dočasné pracovní neschopnosti (DPN), resp. nový důvod k jejímu ukončení**. Nový zákon totiž stanoví, že **k ukončení DPN dochází také v případě, kdy po uplynutí 180 dnů trvání DPN je „pojištěnec schopen vykonávat i jinou než dosavadní pojištěnou činnost“, resp. plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání**. Podmínkou je, že stav pojištěnce musí být stabilizovaný. Prakticky to znamená, že ošetřující lékař musí v průběhu DPN posuzovat, zda se zdravotní stav pacienta nezlepšil, resp. nestabilizoval natolik, že je již schopen pro zaměstnavatele vykonávat nejen stejnou, nýbrž (pokud je DPN delší než 180 dní) i jinou práci bez zhoršení zdravotního stavu. Udržení stabilizace zdravotního stavu přitom může být podmíněno zavedením určité léčby nebo pracovního omezení. Ošetřující lékař je v takovém případě oprávněn požadovat součinnost příslušného orgánu nemocenského pojištění, zaměstnavatele i **zařízení závodní preventivní péče, které musí vydat své vyjádření o zdravotní způsobilosti pojištěnce vykonávat dosavadní zaměstnání do 7, resp. 15 dnů**.

Zvyšuje se administrativní zátěž ošetřujícího lékaře při hlášení vzniku DPN orgánu nemocenského pojištění a vyplňování tiskopisů.

Dosud se tiskopis skládal ze čtyř částí:

- I. legitimace pacienta pro účely kontroly dodržování léčebného režimu, po skončení DPN byl součástí zdravotnické dokumentace pacienta,
- II. ukončení DPN, kterou pacient odevzdával zaměstnavateli,
- III. počátek DPN, kterou pacient odevzdával zaměstnavateli a
- IV. hlášení pro orgán nemocenského pojištění, kterou ošetřující lékař nejpozději následující pracovní den den odesílal orgánu nemocenského pojištění.

Dle nového zákona má tiskopis částí šest

- I. počátek DPN, kterou ošetřující lékař odesílá nejpozději následující pracovní den orgánu nemocenského pojištění,
- II. legitimace pacienta pro účely kontroly dodržování léčebného režimu, po skončení DPN se stává součástí zdravotnické dokumentace pacienta,
- III. počátek DPN, kterou pacient odevzdává zaměstnavateli,

IV. vyznačení 14. kalendářního dne DPN, pokud tato neschopnost trvá déle než 14 dnů,
V. ukončení DPN, kterou pacient odevzdává zaměstnavateli,
VI. ukončení DPN, kterou ošetřující lékař odesílá nejpozději následující pracovní den orgánu nemocenského pojištění.

Nově je také zavedena **povinnost ošetřujícího lékaře vydat rozhodnutí o tom, že DPN nevznikla**, pokud na uznání DPN pacient trvá. Toto rozhodnutí je dále přezkoumatelné dle zákona o péči o zdraví lidu. Totéž platí i v případě, kdy pacient nesouhlasí s datem vzniku DPN nebo s tím, že byl uznán dočasně práce neschopným.

Při změně místa pobytu v době DPN se ani **při změně pobytu delší než 14 dnů nově nevyžaduje souhlas okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ)**. Změnu místa pobytu tak předem schvaluje pouze ošetřující lékař. Výjimkou je případ, kdy pojištěnec požaduje změnu místa pobytu z důvodu pobytu v cizině. V takovém případě je souhlas ošetřujícího lékaře podmíněn souhlasem OSSZ a o souhlas v tomto případě žádá pojištěnec.

Nový zákon dále **nahrazuje termín „podpora při ošetřování člena rodiny“ termínem „ošetřovné“** a současně komplexně upravuje povinnosti ošetřujícího lékaře při posuzování zdravotního stavu v souvislosti s jeho poskytováním.

Novinkou je také možnost uložení výjimečné sankce ošetřujícímu lékaři ze strany orgánu nemocenského pojištění, kterou je stanovení **zákazu rozhodovat ve věcech DPN nebo ošetřovného na dobu až dvou let**. Uvedenou sankci lze uložit za zákonem stanovených podmínek při opakovaném porušení povinností při posuzování zdravotního stavu pro účely nemocenského pojištění ze strany ošetřujícího lékaře.

Pro přiznání částečného nebo plného invalidního důchodu již není podmínkou určité minimální trvání DPN, ale zhodnocení, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav bez očekávání změn neumožňuje pojištěnci být nadále práce schopným.

Orgán nemocenského pojištění je oprávněn v případě, kdy ošetřující lékař porušil své povinnosti při posuzování zdravotního stavu pro účely pojištění a za toto porušení mu byla **pravomocně uložena pokuta, podat podnět České lékařské komoře** nebo České stomatologické komoře k zahájení disciplinárního řízení s lékařem. K tomuto podnětu se přikládá opis rozhodnutí o uložení pokuty. O výsledku tohoto řízení musí být orgán nemocenského pojištění příslušnou komorou do 1 měsíce od jeho skončení písemně informován.

Výše uvedené informace jsou s ohledem na rozsah nově upravené problematiky pouze ilustrativní. Pro získání kompletního přehledu o změnách v nemocenském pojištění od nového roku ve vztahu k ošetřujícím lékařům si dovoluujeme znovu odkázat na informační materiál zmíněný v úvodu.

MUDr. Mgr. Dagmar Záleská
Mgr. Bc. Miloš Máca
právní oddělení ČLK